

10 – Zelená cesta

Legenda a pověsti

Možná někde ve starých kronikách je psáno, proč tato část lesa se jmenuje U Zelené cesty. Možná proto, že cesta vede lesem/ nebo proto, že byla vyznačena stromy/řadami tůjí (botanicky *Zetaw* západní, *Thuja occidentalis*). Staré tůje v řadě vedle cesty najdete zhruba v polovině cesty směrem k Mukařovu po pravé ruce. Nebo proto že byla porostlá mechem či trávou, možná to má souvislost s jiným místním jménem – Pánova březina. Vždyť blíže je proti jehličnanům zelený strom, zvláště zazelenal-li se na jaře. Ovšem přesné historické souvislosti nepodařilo se dopátrat.

Zelená cesta tvoří přímku směřující od tohoto místa ke kostelu v Mukařově. Ne sice zcela přesně, ale v dobách prvního mapování se zakreslovalo pouze podle vizuálních dojmů pověřeného důstojníka, který projížděl krajinou na koni a vše měřil jen „přes

Stromová řada lesních tůjí

palec.“ Vypadá to, jako kdyby si obyvatelé Doubků vyslapali přes les cestu ke kostelu. Asi to nebude daleko od pravdy, protože to byl dlouhá léta jediný kostel a fara v okolí. Povídá se, že to jsou zbytky staré zámecké cesty, která vedla až do Skvorce, a že po ní jezdila hraběnka ze Skvorce do kostela. Je to možné, neboť v mapách cesty vede odtud dále do pole. Kostel ve Skvorce byl postaven až v letech 1759 – 1767, takže před tímto datem lidé museli do kostela v Říčaněch, do Kostelce nebo do Českého Brodu.

Možná je to jen další z pověstí, které se k tomuto zvláštnímu místu váží. Některé jsou přikrášlená skutečnost, některé bujná fantazie. Jsou to například pověsti o kněžně Ležárce a o mukařovském zvonu. Obě pověsti mají svůj základ v kruté třicetileté válce.

Pověst o kněžně Ležárce

V místě poblíž Zelené cesty, kterému se říká „Pánova březina“, se odehrál následující příběh. Kněžna Ležárka utíkala před žoldnéři, kteří zde zabíjeli a plenili. Ještě než ji dopadli, stačila v lese ve studánce ukryt poklad, velký zlatý kalich. Žoldnéři ji dohonili na místě dnešního Mukařova, kde ji mučili a nakonec zabili. Místo, kam zlatý kalich ukryla, se ale žoldnéřům nepodařilo zjistit a kalich nebyl nikdy nalezen. Dodnes jej v lese hlídá černý pes, jehož vyti oznamuje blízkost neštěstí.

Pokud bychom si udělali jednoduchý výklad této legendy, lze v ní spatřit válečné útrapy s vražděním obyvatel a plněním, které postihly zdejší kraj, a onen zlatý kalich jako připomínku víry pod obojí. Ta zde byla před třicetiletou válkou velmi rozšířena a krutým paradoxem dějin je fakt, že Švédové přišli do Čech právě na obranu protestantské víry.

Mnohá citlivějším lidem připadá, jako by dosud nebylo s tím lesem něco v pořádku, jako by duch kněžny stále neměl klid. Někteří návštěvníci mají v lese tlisnivý pocit, koně zde nepostojí a znervózni, jen se k Pánově březině přiblíží. Někdo dokonce zahlédne mezi stromy mlžnou postavu mladé světlolase ženy oděné do šedého šatů, která má místo očí a úst jen krvavě temné skvrny.

Pověst o ukrytém zvonu

Legenda hovoří o bílém psu, který hlídá zvon z mukařovského kostela. Zvon byl lidmi ukryt za třicetileté války ve studánce v části lesa Dlouhá louka, aby byl uchráněn před zničením. Po skončení vojny však bílý pes, který jej chránil, již nedovolil obyvatelům navrácení zvonu na kostelní věž. Pes prý dodnes v lese hlídá a nejvíce nebezpečí od něj hrozí, když v Mukařově vyzvání poledně.

I tato legenda má svůj reálný základ. Zvonovina (slitina mědi a cínu) byla cenná surovina, z níž se odlévaly jen zvony, ale také hlavně děl. Ve válkách se často stávalo, že zvony byly sejmuty z věží a přetaveny v děla a to jak vojsky vlastními, tak nepřátelskými. Lidé proto zvony ukryvali, zakopávali je do země, skrývali ve sklepích a na věže je vraceli až po skončení války.

O tom zda byl, či nebyl, zvon z mukařovského kostela ukrytý po dobu třicetileté války, se nic neví. Víme, že ve starém kostele byly zvony dva. Nejstarší

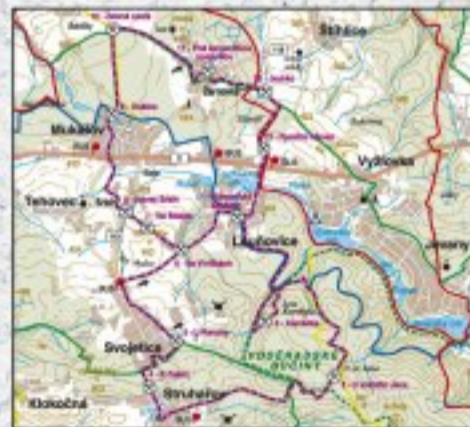
velký zvon (109 cm v průměru a 84 cm vysoký) datovaný rokem 1573, který kostelu věnoval majitel černokosteleckého panství hrabě Šmířický, a menší zvon datovaný 1718. Ten nesl tento nápis:

LETA PANIE 1718 TENTO ZWON PO VKRADENI PRE-DESSLEHO NAKLADEM ZADUSSI ZGEDNAN A ZA- WIESSEN KE CTI A CHWALE BOZY A NEISWIETESSI RODICZKY BOZY

Zvon mukařovského kostela věnovaný Šmířickým z poloviny 16. století

O kterém zvonu legenda hovoří, není jisto. Starší velký zvon to nebyl, neboť ten je v kostele dodnes. Druhý menší zvon byl ukraden. Byl-li před třicetiletou válkou ve věži starého kostela ještě nějaký další zvon, s určitostí nevíme. Je možné, že zvon z legendy byl schován a ztracen, protože člověk, který znal místo úkrytu, byl při řádění žoldnéřů zabit. Po válečných letech příští představitel církve proto mohl zvon považovat za ukradený.

Chůze a jízda po lesních cestích je na vlastní nebezpečí uživatelé komunikací, povinností zohlednit objektivní riziko (stav a povaha vozovky) je povinností uživatele lesních cest. - V částe trasy vedené po lesních cestách není udržitelná celoroční sjízdnost a schůdnost. - V částe trasy vedené po lesních cestách může být místní úpravou dočasně zakázán vstup chůze a jízdy je v tom případě zakázáno.

zákaz ohně	zákaz jízdy do porostu
zákaz znečišťování	zákaz rušení zvěře
zákaz tabáku	zákaz sběru rostlin
zákaz vstupu mimo trasu	

Partneři projektu

Obec Loučovice

Obec Mukařov

Obec Struňov

Obec Svojetice

Mukařov-sko

Mukařovsko, občanské sdružení pro Mukařov, Srbín a Žernovku

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA